

Laforgue is het een Frans gecultiveerd spel, hier wordt het de stem van een gekwetste ziel. Men denkt: de volgende keer kijk ik met meer sympathie en meer aandacht naar de tweede pupiter contrabas. Een pareltje van een tekst dus, omdat hij op zo een relatief korte tijd en met zo weinig middelen een kleine waarheid pakkend uitdrukt.

De zuiverheid van het spektakel hangt in grote mate af van de aanpak van de acteur. Bert André is, nogmaals, erg fijngevoelig. Zijn gestalte, te groot voor het piepklein appartementje, drukt onmiddellijk het onaangepaste uit. De manier waarop hij naar platen luistert, en ons vraagt om mee te luisteren is pijnlijk juist. En precies daarom wordt de situatie komisch. Ja, denkt men dan, zo iets heb ik al meegemaakt (of, zo denk ik dan, zo iets doe ik mijn vrienden ook regelmatig aan). En het verrassende is dat dit plots, omdat het zo juist geobserveerd getoond wordt, een manifestatie van onze dagelijkse waanzin, ons dagelijks blindzijn, ons dagelijks tekort wordt. Een uitstekende tekst, die op een even hoog peil gediend wordt. Ook hier zullen de regisseurs hun rol van aandachtige raadgevende kijkers gehad hebben. Julienne De Bruyne en Toon Brouwers hebben dat voortreffelijk gedaan.

Johan Thielemans

HAMLET, of de gevolgen van een kinderliefde
 auteur: Laforgue, vertaling: Alex Willequet, groep: Theater 19, regie: Roger Vossenaar, speler: Alex Willequet.

DE CONTRABAS
 auteur: Patrick Süskind, vertaling: Anton Burlet, groep: Raamtheater, regie: Julienne De Bruyn en Toon Brouwers, decor: Marc Cnops, speler: Bert André.

Koning Oedipos, een queeste ('t Stuc) Foto Leopold Oosterlynck

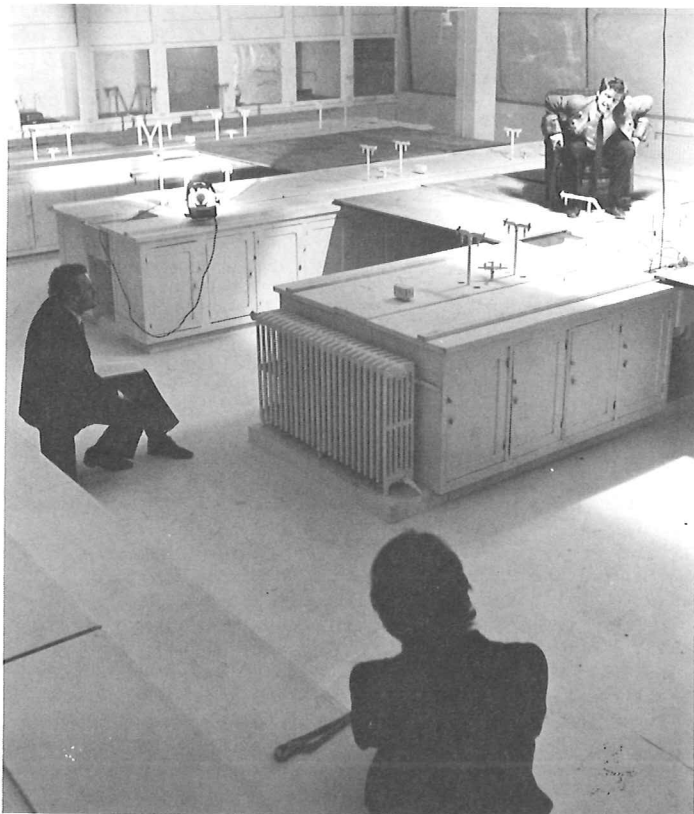

't Stuc Leuven

Koning Oedipos, een queeste

't Stuc heeft begrepen dat blijvende vernieuwing in het theater van onderaan moet beginnen. Daarom treedt het niet alleen met veel feeling en smaak op als receptieve schouwborg, ook intervenueert het zelf op de theatermarkt met een eigen acteursopleiding en produkties die daar in het verlengde van liggen. De acteur zoals die daar te zien is, is geen te kneden en inpasbaar materiaal, is niet de slaapwandelende afwezige; integendeel, zeer wakker en onbevangen is hij bereid elke avond opnieuw de confrontatie met medespelers en een tekst aan te gaan. Dat geeft spits spelplezier dat een verademing is voor de anders zo moeë en wegglijdende theateravonden.

Men koos *Koning Oedipos* van Sophokles: een mythe die in ieders bagage zit; in ieders achterkamer ook, zegt Freud; als fundamentele obstructie die ook het onderbewustzijn aan 'familialisme' bindt, zeggen Deleuze en Guattari (*L'Anti-Oedipe*). Het is een verhaal over een zoektocht naar waarheid achter verdubbelingen, verbergingen, driesprongen; een zich langzaam afpellende waarheid. Tenminste voor Oedipos. De anderen in deze voorstelling weten van bij de aanvang: Teiresias, de ziener, is op de hoogte van Oedipos' ware identiteit en laat dat venijnig doorklinken; ook Kreoon weet het en neemt al met vanzelsprekende zekerheid Oedipos' plaats in. En Jokaste weet het natuurlijk beter dan wie ook, maar verzwijgt uit een vreemd soort genegenheid. Hun verhouding staat centraal in deze produktie, de waarheid speelt zich in kikkerperspectief

Koning Oedipos, een queeste ('t Stuc) Foto Leopold Oosterlynck

af onder haar kled (de blauwe ruimte). In deze lectuur is het logisch dat zij ook de herder speelt die Oedipos' laatste oogschellen laat vallen. Alleen Oedipos is blind, en in zijn blinde razernij schopt hij tegen alles aan: een nukkig kind dat zijn zin niet krijgt en dan maar gaat chanteren, smeken, dreigen, slaan, wegkruipen desnoods. De onwetende is zielig en belachelijk.

De spanning tussen 'zien' (dat in allerlei samenstellingen en afgeleiden in de tekst aanwezig is) en 'weten' bepaalt de hele voorstelling. (Maar zien betekent niet noodzakelijk inzien: een hevige lichtbron is ook oorzaak van verblinding). Het kenmerkt ook de houding van de toeschouwer: hij kent de afloop en kan zich enkel verbazen over de manier waarop. Deze kijkfunctie wordt overgenomen door het koor (Vic Mees) die het gebeuren nauwgezet volgt en is ook inherent aanwezig in de ruimte (een laboratorium, een zeteltje op een galerij, een rij zetels op de scène). Niet alleen sluit het aan bij het onderzoeksthema van dit stuk, het belet ook dat acteurs gaan schuiven, vals beginnen te spelen. Want deze produktie is ook een zoeken naar een realistisch acteren. Dat klinkt tot aan de zeer pathetische slotmonoloog (het uitsteken van de ogen), daar laten de personages het afweten en moet de toeschouwer/het koor het verder zien te klaren. Zeer amusant proeft hij daar de onmogelijkheid van een tekst. De waarheid kwam aan het licht, de acteurs worden nu toeschouwers, en ook het decor wordt

afgepeld: achter het blauw, het wit; daarachter de blote houtskleur, en achter de ramen, de Leuvense skyline.

Het is de kracht van deze produktie dat ze vertrekt van een intelligente tekstanalyse waarvan de rijkdom niet wordt opgedrongen in vette symboliek, maar aangegeven wordt met een minimum aan tekens (kleuren; een losgeknoopte das is een ander personage; een stukje sirtaki en retsina tijdens de pauze als verwijzing naar de plaats van gebeuren,...) en zeer concreet scenisch gebeuren. Acteurs reageren op een tekst en op mekaar (dus niet op een idee over de tekst, of op aanwijzingen van): wanneer Oedipos Jokaste een harde klap geeft, krijgt hij die wat later even hard terug. Het immense plateau van het tweede deel is niet alleen teken van verhoudingen, maar ook een te overbruggen afstand, een fysieke hindernis als de trap in de Keulse *Menschenfeind*. Deze mensen staan op het toneel. En als toeschouwer heb je het gevoel: kijk, er staat wat er staat.

Luk Van den Dries

KONING OEDIPOUS, EEN QUEESTE

auteur: Sophokles, vertaling: Evert Straat, produktie: 't Stuc, regie en decor: Paul Peyskens, licht: Jan Ryckaert, spelers: Lucas Van den Broeck, Marc Lemmens, Karen De Visscher, Vic Mees.